

Van den bekenden houtsnijder Emil Orlik was de ééne inzending noch typeerend, noch belangrijk op zich zelf. De in Nederland verblijf houdende Oskar Mendlik zond twee blonde fijne zeegezichtjes in. Een tentoonstelling, die belangstelling wekte, maar geen openbaring.

C. V.

OSKAR LASKE. DE PEST.

PIET VAN WIJNGAERDT.

Als ik mij niet vergis, is de schilder Piet van Wijngaardt zich volkomen bewust, dat vormomschrijving of zelfs aanduiding in zijn werk gemist wordt. Hij wil in kleur en niets dan kleur zijn indrukken weergeven; of, dat toch ook weer niet, want dan zouden we niet weten: dat is een boom, dat een huis, hier is een venster in dat huis, en daar zijn de bladeren van dien boom. Zijn compositie blijft de realistische, hij behoudt er het evenwicht van de natuur, respecteert de wet van de zwaartekracht, en is futurist noch cubist. Welnu, onder die omstandigheden zou ik wel willen dat hij iets meer tekenaar was en dat zijn vormen, globaal misschien, maar toch wat stellig waren aangegeven.

Maar ondertusschen bereikt hij door die enkele kleurvlekken, van huisjes tegen donkere lichten en weilanden en boomgaarden, eigenaardige lichteffecten, en dit is te meer opmerkelijk, daar zijn kleur op het eerste gezicht donker aandoet. Er speelt en golft en spreidt zich licht in die gloedrijke donkers, en als hij — wat niet zelden het geval is — opzettelijk dissonnanten teweeg brengt,

zijn ze altijd expressief. Zoo is er waarlijk iets mooi-droomerigs in zijn werk gekomen en tegenover het forscher maar ook wilder werk van Le Fauconnier, die stellig tot van Wijngaardt's bekeering van het luminisme bijdroeg, is er in het zijne iets vredigs, een mildere geaardheid. Maar zijn oud bronzen en kopergroen tegen het koel rood van een dak of het straf-blauw van een lucht werken soms sterk expressief, als even valsch licht, en men kan zeggen dat hij belangwekkende momenten weet op te zoeken, boeiende aspecten vertolkt en dat zijn opvatting meer en meer een eigene wordt. Het pleit ontegenzeggelijk voor de soliditeit van zijn talent, dat hij, na eerst het impressionistisch schilderen van een vroegere school te hebben verlaten voor een lichte kleur die hem niet zoo overtuigend afging, tot een kijk en een wijze van uitvoering is geraakt, die tot ons spreken als een wezen met eigenstem. De stemmingen die hij geeft, gelijken op elkaar; niet alles is natuurlijk evenzeer geslaagd; hij is geen schilder van veelzijdige natuur, maar, zooals hij is, mag hij er dunkt me zijn in dezen tijd, die aan echte coloristen niet rijk is. C. V.